

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekah, četrtekah in sobotah. Zjutraj izdanje izhaja ob 6, uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jasno leto f. 1.—, laven Avstrie f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vsa leta . . . 12.— . . . 18.—. Serabice je plačevati naprej za vsa leta brez priložene serabice se uprava ne ozira.

Posamezne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 30 nč., laven Trsta po 40 nč.

EDINOST

Oglaš se računsko po tarifa v politiki; za naslove s debelimi črkami se plača precej, kolikor obsega navadnih vrst. Poština, osmrtnice in javne zabave, maši oglaš itd. se računajo po posebnim tarifam.

Vsi dopisi naj se pošiljajo vrednostno, ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Navedenim, reklamacijam in oglašem sprejema upravništvo ulice Molina pri sedežih št. 8, II. nadst. Navedenim in oglašem je plačevati leso Trst. Odprte reklame tije se prostje pošiljajo.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V ednosti je moč“.

Grof Badeni in — poslanec Hortis.

Čudna kombinacija, kaj ne! Čudni morajo biti zares časi, ko so možne take kombinacije. Ne, to pot nas je dovel do tega le goli slučaj, da govorimo hkratu o predsedniku minist. države avstrijske in pa o — slabem poetu in zgodovinarju v italijanskem klubu parlamenta avstrijskega. Slučaj namreč, da sta v jedri in sti seji govorila oba ta dva moža — jeden, kateremu je poverjena res velika naloga, drugi pa je govoril v imenu onih, ki bi le radi postali „veliki“ za vsako ceno.

Minoli petek je bil torej oni veliki dan, ko sta govorila grof Badeni in — poslanec Hortis. In kako sti bili razdeljeni ulogi? Oni, kateremu je poverjena velika naloga, se je moral zagovarjati liki zločinca pred sodnim stolom neizprosne opozicije v parlamentu avstrijskem; drugi pa, ki fantazira med onimi, ki bi radi postali „veliki“, je tožil in obsojal! Obsojal svoje in svojih — dobrotnike, sedanje in bivše. Slučaj je bil torej, da sta oba moža — Kazimir Badeni in Attilio Hortis — govorila v isti seji in o istem predmetu, z jedino razliko le, da je jeden branil, drugi pa obsojal.

Avstrijska zbornica poslancev je razpravljala o predlogih, da je posaditi na zatožno klop one ministre, ki so podpisali jezikovne naredbe za Češko in Moravsko.

Prvi je posegnil v razpravo ministerski predsednik, grof Kazimir Badeni. Jedro njegovih izjavanj je bilo to-le: da se izdajem jezikovnih naredb ni kišil noben ustavni zakon, da je vlada pripravljena najbližnje sodelovati na morebitnih prizadevanjih zbornice, ako bi le-ta hotela potem zakonodaje resiti jezikovno vprašanje; in slednjič: da hoče, ako bi se ponesečila ta prizadevanja, vlada samavzemi stvar v roke, katero posedajo izjavo so vsi umeli tako da hoče vlada poskusiti z novimi pogajanjmi med Čehi in Nemci, in sicer od naroda do naroda, oziroma od stranke do stranke.

Gotovo je vredno vse hvale, da hoče vlada

PODLISTEK

Kriminal.

(Slučaj).

Toda lepa Marica je ugajala tudi stotniku samemu, ali ovrnil ga je v njegovih namenih sluga. Slednji čuval je neznansko svojo Marico in večkrat je zapretil kako stotnikovo nakano. Vendar je jelo s časom presedati to razmerje ljubosumnemu ljubimcu. Premišljal je, kako bi se dale izogniti možni nesreči. Tu je stopil slučajno neki večer v kuhinjo in zagledal stotnika, ki je ravno objel Marico ter skusaj, da bi jo poljubil, dasi se je branila. Kriminal je skočil kakor lev v kot, kjer je slonel njegov bajonet, iztrgal ga iz nožnice in zabočel stotniku v prsa. Stotnik se je zgrudil mrtev. Vse to je bil čin jednega trenutka. Vsled tega je prišel pod vešala.

Hi dvokrvno je kerakal k vislicam, kadé iz male angleške pipice. Ko mu je hotel rabelj zadržati vrvi okolu vratu, navstal je šum med občinstvom, zbranim, da vidi usmrtenje Kriminala.

Jezdec je prijezdil naglo. Tudi rabelj je slutil, da je došla milost. Ni se motil.

Tedanji plemiči in plemkinje so imeli namreč pravico, izprositi milost od cesarja za kakega obsojenca. V tem slučaju se je potegnila grofica Grižoni — ako sem prav slišal ime — živeča te-

grafa Badenija podpirati prizadevanja zbornice, oziroma da hoče sama poskusiti vse možno, da se vendar enkrat poravnava nesrečni spor, ki srka sedaj najboljše soko iz žil države. Kdo bi mogel grajati vlado radi takih namenov? Celo obstrukcionisti sami niso grajali namena, ampak obračajo svojo ost le proti osebi minist. predsednika, ki se je — po njih menenju — pokazal popolnoma nesposobnega za doseg tega velikega cilja.

O tej strani izjave grofa Badenija nam torej ni govoriti dalje.

Pač pa treba posvetiti par opazk onemu odstavku izjave, ki nam potrjuje vnevič, da grof Badeni trpi na nesrečni maniji — na neki strasti — in da se je nikakor ne more iznebiti te nesrečne manije. In ta manija grofa Badenija sestoji v tem, da se najraje klanja pred onimi, ki ga — nočejo! Takoj po nastopu svojem je grof Badeni delal poklone do tal pred nemško kulturo. No, takrat je bila stvar odpustljiva kolikor toliko. Mož je živel in upravljajal popred v Galiciji. Za dobe koalicije žalostnega spomina in interregiuma (medvladja) Kielmanseggovega so ga sicer večkrat pozivali na Dunaj, da je v kritičnih trenutkih posredoval svojim uplivom in plel niti od poljskega kola do drugih skupin in tudi do sedanjih obstrukcionistov, o katerih je tedaj še živela kriva vera, da so ti življi „državo vzdržujoča stranka“. Toda o takih posredovanjih se je mogel seznanjati z današnjimi obstrukcionisti le od strani — kake bi rekli hitro? — diplomatizujoče uljudnosti in trezno računajoče taktike, ni jih pa spoznal po pravem njih bitstvu.

Ni mu bilo torej tolike zamere, ako je ob nastopu svoje vlade še vedno gojil nado, da priklopi vsaj mirnejše in treznejše krilo sedanjih obstrukcionistov mirnemu delovanju z zastopniki drugih narodnosti za blaginjo ukupnosti in sosebno pa za rešenje sedanjih narodnih preprirov.

A kaj naj rečemo danes? Ako o tedanjih poklonih grofa Badenija pred „blestečo nemško kulturo“ smemo govoriti kakor o zmoti, nastaviš

daj v Kopru, za obsojenega Kriminala in posrečilo se jej je.

Čuvši od rabeljns, da je dobil milosti ter da mu je odpuščena smrtna kazen, prizdignil je Kriminal mirno rameni ter jel zopet kaditi. Toda v pipici mu je ugasnil ogenj, ker je Kriminal, zmoten vsled šuma, pozabil na kadenje.

Jezno se je obrnil do heriča: „Vsled teh vaših neumnih šal ugasnila mi je pipica!“ in jel je iskat žigic po žepih, katerih pa ni mogel najti na veliko jezo svojo...

Spustili so ga iz ječe in od tega časa živel je namirno življenje. Zmočen nekaj v glavi valed prestanih dogodkov, klátil se je po Trstu in Krasu, prodajaja bršljanove šope krčmarjem, dokler ni poginil vsled mraza v snegu na cesti med Sežano in Opčinami, zapuščen od vseh.

Zvesta mu je ostala le piščalka, na kateri je tolikokrat piskal po svoji metodi Lloydovo in magistratove koračnice.

Zginila je brez sledu in spomina oseba, ki bi v drugih razmerah morda uplivala dobrodejno na človeško družbo v tem hrupnem in lehoživem mestu.

K večjemu da se tu pa tam spominja še tužnega Kriminala kak star mož, pripovedovaje o odnošajih in dogodkih v svojih mladih letih.

Večeslav Večeslavov.

iz dobrih namenov, moramo pa danes govoriti o nesrečni maniji. Koliko dogodkov leži vendar med prvimi pokloni grofa Badenija pred nemško kulturo in med sedanje obstrukcije! Koliko nasprotstva, koliko razočaranj in koliko osebnih žaljenj je moral prebiti grof Badeni od strani onih, katerim je delal poklone! Vsa njegova ljubeznivost in uljudnost, vse njegovo dobrikanje, vse njegovo stokrat pretirano povdarjanje važnosti nemškega življa nise mogli preprečiti: da ne bi bili isti Nemci napravili gnusno karikaturu iz našega parlamentarizma; da ne bi bili prenesli občesjev iz beznic v naše parlamentarno življenje; da ne bi bili napravili našo polovico države nezmožno za vsaki odpor proti nezmernim zahtevam one druge polovice; da ne bi bili jeli klicati inozemstva na pomoč proti lastni vladi; da ne bi hoteli postaviti na zatožno klop kakor zločince — člene istega ministerstva Badenijevoga!

To bi bilo menda dovolj skušenj in dovolj šole tudi za manjšega optimista, nego je njegova ekscelenc. In vendar je njeg. ekscelenc — na začudenje in strmenje vseh skupin na desnici — v seji od minolega petka zopet storil isti — greh: zopet je delal poklone pred nemško kulturo.

Avi da se umemo. Tuji mi smo spoštovatelji te kulture, morda nič manje, nego grof Badeni. Saj imamo nekoliko pravice do te kulture, saj imamo ravno mi Jugoslavlani kolikor toliko zaslug, da sploh je ta kultura; saj smo ravno mi — kakor je prav dobro opazil te dni neki madjarki list, seveda le ozirom na svoj narod — izpostavljali svoje hrbe, da se Nemci mogli ustvarjati si svojo kulturo! Kraj vsega spoštovanja, ali morda ravno radi tega spoštovanja do nemške kulture ne moremo umeti manije, atere žrtva je še vedno njegova ekscelenc, da namreč toli trdovratno išče ljubezni tam, kjer raste le sovražstvo, da se pozivlje na nemško kulturo in nemško veljavo za državo v svojih apelih ravno do takih ljudi, katerih vedenje je le golo zasmevanje ne le nemške, ampak vsake kulture?! Pa tudi se stališče obstojnih pogojev ministerstva Badenijevoga ne moremo umeti te manije grofa Badenija. O tem sta ga poučila takoj zaupaika obeh velikih čeških strank — grof Pařfy in dr. Engel — da ni bil najbolji utis, ki ga je napravil grof Badeni se svojimi pokloni pred nemško kulturo na one skupine, ki stoje takorekoč neč in dan s puško in bodalom ob boku, da varujejo pozicijo — grofa Badenija.

Z ljudmi, ki niso in bi le radi bili veliki: z izjavo posl. Hortisa v imenu italijanskega kluba smo lahko bolj na kratko. Kdor je prečital to izjavo in pozneji „stvarni“ popravek posl. Hortisa, ta je videl, kako se prva z rokavom dotika smešnosti, drugi pa one drznosti, ki — nezmožna za opravičevanje in obrambo samega sebe in svojih del — jednostavno tají dejstva, ali pa jih zavija.

V izjavi pravijo Italijani, da ne odobrujejo jezikovnih naredb. Ker pa se jim ne zdi umestno, da bi se v tem trenutku spuščali v meritorno razpravljanje, predlagaje, da se preide na dnevni red preko predlogov za obtožbo. Ta izjava bi kazala o neki doslednosti v vedenju sedanje ital. delegacije. Vedno perejo kožuh, a zajedno pazijo v strahu, da ne bi zmehčili kožuka. To vzbuja smeh, veselost. Ako pa pomislimo še, da ital. poslanci nimajo niti toliko poguma, da bi nastopali soglasno vsaj za take nedolžne izjave ter da je ni skupine v parlamentu, ki

bi take redke glasovala kompaktno, kakor se to dogaja v italijanskem klubu in kakor se je dogodilo tudi minolega petka — ko je šestorica njih glasovala proti vladi, dočim je trinajstoria brez sledu zginila s pozorišča — potem smemo verjeti, da taki parlamentarci in taki mojze moreje vzbujati — pomilovanje, ali pa še kaj drugega.

Toliko o izjavi. O „stvarnem popravku“ Hortisovem pa moramo reči, da ga je porodila skrajna drznost. Nočemo reči, da bi bil drzen Hortis sam. Ne! Dobra duša je to. Zgodovinar je in pesnik. Pesniki pa so navadno jako nerodni, ako jih je kdo siloma pahnil na parlamentarni parket. Taka se godi siromašnemu Hortisu. Pahnili so ga minolega petka na opolzi parket in dali mu seboj nekaj neresnic, da bi pobil nemškega Tirolca Zallingerja, ki je očitil Italijanom, da se ljubljenci vlade!! Attilio Hortis je govoril: da na Primorskem podpira vlada vse, razun Italijanov; Italijani si ne smeje niti iz lastnih stroškov vzdrževati vzgojevalnih zavodov; celo zemljiška knjiga se je onesnažila z neitalijanskimi uknjižbami; da so se leta 1894 razlegali „bolestni“ vsiklik vseh Italijanov, toda nikdo ni hotel čuti teh vsiklikov; da Italijani globoko sočutstvujeje z vsemi tlačeniimi; da pričakujejo z vsem srcem svojim, da bi jedenkrat zmagala pravica in slednjč: da Italijani ne morejo pritrđiti predlogu za urejenje jezikovnega vprašanja, dokler ne dobijo garancije, da se bode ta zakon izvajale v toliko, v kolikor zahtevajo resnične potrebe, ne pa v zamislu umetnih zahtev posamičnih narodnosti.

Tu je spošt posl. Hortis nakupičil toliko neresnice, kolikor je more nakupičiti le skrajna drznost. To nam pritrđi gotovo vsakdo, ki pozna naše razmere in naše Italijane. Posamičnih trditvev ne moremo zavrčasti tu in si moramo prihraniti to za druge pot. Vrhunec drznosti pa je dosegel s svojo poslednjo zahtevo, katero treba umeti tako, da bi Italijani — ako se izda jezikovni zakon — le v tem slučaju mogli pritrđiti takemu zakonu, ako bi se isti ne izvajal na Primorskem. Mož nam je zapri sapo, više ne more drznost, pa tudi najvnost. Izven zakona torej naj bi ostali Italijani! Živio g. Hortis!

Iz vraga je torej razvidno, da nista bila posebnost srečna minolega petka: grof Badeni in — posl. Hortis.

DOPISI.

Iz okolice Koperske dne 13. novembra 1897. (Izv. dop.) Pač res: Domačinom dela! Tako smo zahtevali mi že zdavnej v cenj. „Edinosti“. Seveda: bogata gospoda italijanska se pač ne zmenijo za vse to. Čema tudi? Vse se boji te gospode, vse se trese pred njo — iz „viših ozirov“ menda. Tem več je zasluga naših poslancev dra. Laginje, Spindiča in tovarišev, da so se se o pravem času spomnili našega ubogega ljudstva. Prav italijanski gospodje — med njimi: seveda tudi poslanec V. kurije, Bartoli — so najprvo naložili ubogemu ljudstvu nov, da, krivičen davek šolskih tak; a sedaj pehajo od sebe to ubogo ljudstvo, ravno sedaj ob silno slabi letini, ko bi si marsikateri hišni gospodar lahko kaj zaslužil na gradnji namerovane železnice. Bilo bi vsaj za davke. Nam se dozdeva in se tudi ne motimo gotovo, da po misli italijanske gospode najistrski kmetovalec, tako Sloven kakor Italijan, plačuje le „volilni davek“, seveda gospodi sami, kje pa naj si pridobi kak soldič za državne in deželne davke, to je gospodi ednajatna brigga. Kakor smo omenili že davno, so istrski kmetovalci „bravi amici“ le ob volitvah, drugače pa p... scivi. Čudimo se pa, da se našemu ljudstvu že enkrat ne odpro oči! Mar ima n. pr. kmetovalec okolice koperske kako korist od mestne gospode? Nikake! Ravno nasprotno: gospoda, posebno vladujoča, med temi prvi advokatje, bi ne mogli živeti brez kmeta. Ubogi zaslepijeni kmetič, kaj ne znaš, da ravno ti rediš ošabno gospodo? Prav na tvoje težko prislužene denarje čaka „šior avvocato“; brez tvoje denarja bi se mu godilo slabo. Je tudi takih odvetnikov v tej tuzni Istri, ki ta vodijo za nos mesece in mesece, toliko časa, da se je nabralo dosti denarja, in na vse zadnje vendar ne znaš, pri čem da si. Spominjam se, kako mi je tožil neki posestnik iz okolice Koperske o takih advo-

katih. Mož je volil vedno s slovenske stranko, a ko je prišel v roke koperskemu advokatu, moral je voliti, kakor je ukanel advokat, sicer — tako se mu je zagrozilo — izgubi tožbo. Pravil mi je mož, da se tožnje že tri leta, a ko se bližajo kake volitve in ako je prišel mož tedaj v pisarno svojega advokata, je prvo vprašanje, ki je mora čuti: kako bodeš volil? Tako je neki glasoviti koperski advokat prilikom občinskih volitev v Pomjanu zagrozil zadnji dan pred volitvijo za I. razred, zopet drugemu možu, da mu stori zgubiti tožbo, ako ne bode volil z italij. stranko.

Mož ni še nikdar volil z italijansko stranko, a takrat se je prestrašil tako, da je mislil, da mora. Volil je res, boječ se zvitega advokata, z ital. stranko, a tožbo je vendar le — z g u b i l l ! Če bi bilo potrebno, lahko postrežemo z imeni, eventuvalno s pričami. Pa bodi kakor hoče, Italij. gospodi se itak ne zgodi nič žalega. Mi smo hoteli le dokazati, da ima kmetovalec silno malo ali celo nobene koristi od gospodov. Ako rabi advokata, ga mora drago plačati, kar pa se ni korist. In ker že govorimo o gradnji železnice Trst-Buje, bi morali pač pričakovati, da se ital. gospoda spomnijo vsaj svojih „prijateljev“ in jim pridobé kako delo na novi železnici. V prvi vrsti bi pač moral skrbeti zato poslanec V. kurije, Bartoli, saj je on vendar le „ljudski poslanec“! Njega so volili vsi Istrani, ponajveč pa oni, kjer bode tekla železnica. Njemu bi bila torej v prvi vrsti dolžnost, da poskrbi ljudem malega zasluzka, posebno letošnje leto, ko vlada tolika beda. A kaj se! Mož molči in si misli: „da sem le poslanec za šest let, kaj mi mar drugo!“ Čez šest let pa zopet kupim nov mandat, ako mi kedo drugi ne pomaga do mandata, kakor zadnjič! Če mi tu spodleti, volili me bodo drugod“. Da, taki so, tak je vaš deputato Bartoli. Ko je bil voljen, takrat ste kričali na vse grlo „evviva il nostro deputato!“ Kako pa bodete kričali sedaj, ko vam on in njegovi tovariši pripeljejo izstradanih Italijanov na novo železnico? Seveda: gledali bedete, kako vam Italijani pojedó iz pred ust tisti kruh, kateri bi pristojal vam po vsi pravici! Kako bodete sedaj kričali? To so poslanci, kaj ne da, cenj. čitatelj. Take delajo oni gospodje, ki poznajo kmetovalca le ob času volitev. Za njih je to prav, a pošteno pa ni! Ker se italij. poslanci niso spomnili ali niso hoteli spomniti ubogega ljudstva, spomnili so se ga naši toli zaničevani poslanci dr. Laginja, Spindič in tovariši. Stavili so za to primerno vprašanje do ministerskega predsednika in dveh drugih ministrov, da-li so isti pri volji braniti posebno letos toli ubožno ljudstvo istrsko — brez razlike narodnosti — pred italijanskimi nasilneži, kakorini so ravno vladajoči gospodje. Toli dobri, skrbni, toli obožovani, od vseh strani do nebes povzdigovani italij. gospodje so torej molčali sedaj, dasi bi morali govoriti! Seveda molče, ker jih bole žepi svojih prijateljev, kaj ne da, gospodje! Furlan bode delal za 40 nč. na dan, a naš kmetovalec, ki ne bi mogel delati za toliko, naj bode doma in čaka, kedaj ga gospod pokliče ob času volitev! In če bode Furlan poleg tega še italijanski podanik, to bode še nekaj posebnega. To velja še kaj več pri ošpedih. Furlan prinese domov lepih novcev, ti kmetovalec bodeš pa plačeval, ako bode imela železnica zgube. In brez zgube ne bode, ker železnica ne bode imela dovolj vožnje. Tako skrbe za te italijanski poslanci!

A naša poslance, dasi toli zaničevana od italij. podajacev, sta povzdigala svoj glas, ter zahtevala, da pomagajo domačini na tem delu, ki so boljši, sposobnejši in bolj vztrajni, nego izstradani Furlani, posebno oni za mejo.

Kedo skrbi torej za istrsko ljudstvo: italijanski ali slovenski poslanci? Mi ne vemo še do sedaj, da bi bil kateri italijanski poslanec kaj storil za ljudstvo. In ako je kateri storil kaj, zakaj je ostalo vse tako tajno. Dobro bi bilo torej, da bi nam g. Bartoli sam kaj lepega povedal na kakem shodu. Mi bi ga poslušali jako pazno! Vemo sicer, da ga ne bode, ker vemo, da nam ne bi imel česa povedati — ali vabimo ga vendar-le najuljudneje!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 15. novembra 1897.

K položaju. Oficijozna „Reichswehr“ poročá, kakor pravi, iz parlamentarnih krogov: Razprave e nagodbenem provizoriju se utegnejo zaključiti do

konca meseca novembra. Desnica je trdne volje, da se na vsaki način provizorij izvede parlamentarne. Kakor pa raste odločno volja, tako se pojavljajo nesoglasja med obstrukcijskimi strankami. Zlasti da nastaja nekake ljubosumje med nemške ljudske in nemško liberalno stranko. Prva da je za to, da bi se mirno in stvarno razpravljalo o predlogu Dipaulija za rešenje jezikovnega vprašanja, dočim liberalci nočejo ni čuti o tem!

Tako oficijozno glasilo, ki opazuje seveda ali prav za prav hoče kazati svetu stvari skozi svoja očala. Po teh izjavah bi bilo soditi, da se grof Badeni čuti trdnega in da je še vedno najboljših nad. Dobro znamenje bi bilo to, ako ne bi vedeli, da je ravno grofa Badenija že mnogokrat prevaril njega optimizem.

I. podpredsednikom zbornice je baje že za gotovo določeno dosedanji II. podpredsednik, Čeh dr. Kramář. Težave pa so z II. podpredsednikom. Nemška katoliška ljudska stranka noče dovoliti, da bi kdo nje členov prevzel to častno mesto. Nekateri so mislili na dra. Ferjančiča; ker pa skupine na desnici — zlasti Poljaki — ne bi hotele, da bi bili sami Slovani v predsedništvu, ponuditi hočejo to mesto klubu liberalnih veleposestnikov.

Najvažnejša vest bi bila ta, da se vrše pogajanja se skupino Stojalovskega in ljudsko stranko poljeko za vstop v večino. Mi ne vemo sicer, koliko je resnice na stvari, a nekaj mora biti, ker so ti členi rečenih skupin minolega petka glasovali z večino in proti obtožbi ministrov, da-si so popred podpisali predlog za zatožbo. To je bilo ravno povod burnim prizorem o glasovanju. Obstrukcionisti so kar obsipali z očitani člene poljske opozicije. A le-ti so se zagovarjali — posebno pa njih vodja dr. Danielak: da kraj vsega svojega opozicijskega stališča ne smejo pozabiti, da so — Poljaki. Ta odgovor poljskega opozicijskega naj bi si zapomnili tudi naši slovenski socialisti.

Kriza na Reki. 47 občinskih zastopnikov na Reki je odstopilo. Župan Maylander je povdarjal v svojem govoru, da hoče ogerska vlada oropati Reko vse svoboda, s tem namreč, da hoče kar siloma uvajati tam ogerske zakone. Ta znamenita seja se je zaključila živio-klici na cesarja. Pred stanovanjem odstopivšega župana je sviralala mestna glasba.

Ta dogodek nam priča, kako nasilno postopajo Madjari z vsakomur. Celó Rečani so se naveličali, ali se je čuditi potem, da se je med narodom hrvatskim jel pojavljati toli odločen odpor in strah pred usodo Reke.

Nemški profesorji. Praška „Politik“ pravi: „Ali ni opravičeno, ako trdimo, da so baš nemški profesorji najhujši in najnevarnejši politični hujšaki?“

Ta vzklík praškega lista se je porodil v gnevu na toliki gnjusnosti nemškega profesorja, kakoršuo se je produciral neki profesor nečavne temu v „dunajski nemški čitalnici“. Mej drugim je dejal ta „šolmašter“ v svojem govoru: „Težki dnevi so nastopili za nemštvo v Avstriji in bolj nego kedaj poprej, silijo razmere na avstrijske Nemce, da ohranimo svoje duševno gospodstvo. Toda gledati moramo zdaj, kako se tuje narodnosti silijo na površje, narodnosti, ki so živele do sedaj v temi zgodovine. Treba je, da pokažemo Nemci, katera narodnost v resnici zasluži da stoji na površju duševnega življenja v tej državi“. — To so besede, kakoršnih je zares zmožen le kak „mož katedra“ v taboru prenapetih Tevtonov. Torej „tuje narodnosti“ smo mi Slovani? „Uboga Avstrija“ sestoji torej iz dveh tretjin tujcev?! In ta nemški profesor še očita nam Slovenom, da smo živeli dosedaj v temi zgodovine!! Tu bi bilo vendar umestno vprašanje do profesorja: Kelo pa je kriv, da smo živeli Slovani „dosedaj“ v temi? Menda nikdo drugi, nego oni, ki so nam nečloveško krutostjo odrekali sredstva za izobražbo?! In to so bili prav iste vrste Nemci, katerih glavni — kričaji so sedaj nemški profesorji. In ker je bilo tako „dosedaj“, da smo Slovani bili zgodovinske pozabljeni, naj bi torej ostalo tako še nadalje?!

Ne! Naveličali smo se čepeti v „temi zgodovine“, naveličali, ker smo izpoznali svoje duševne zmožnosti in hočemo tudi mi blesteti v luči zgodovinske slave!

Ako je Nemec gospodoval doselej, iz tega ne sledi se, da bi moral gospodovati še nadalje! Zares, težko se je boriti proti brutalnosti, proti surovosti in domisljivosti nasprotnikov Slovanom, a med temi so najodurnejši — nemški profesorji!

Različne vesti.

„Slov. Narodu“. To bi bili mi morali vedeti popred, da govorov gosp. dr. Tavčarja ni smeti soditi po tem, kakor jih je govoril sam, ampak po komentarjih, ki se imajo še le priobčiti v „Slov. Narodu“. Dr. Tavčar je rekel izrecno — in tega ne taj — „Slov. Narod“ — da duhovnik naj ostane v cerkvi in da naj se ne utika v posvetne stvari. Mi vsi, in znani vsi oni, s katerimi smo govorili o tem, so umeli ta izrek tako, da — — — no da: da se duhovnik ne sme utikati v posvetne stvari!!! Torej tudi ne v politiko! Prosimo vas, kaj bi rekli, ako bi rekel kdo: Odvetnik Tavčar se ne sme vtikati v politiko in naj ostane v svoji pisarni! — in ako bi dotičnik — izvedši, da se je dr. Tavčar z vso silo in po vsej pravici uprl takemu tolmačenju — pozneje napisal komentar svojim besedam nekako tako le: „Jaz sem menil le, da naj odvetnik ostane v pisarni, Tavčar pa naj se bavi s politiki kolikor hoče?“

Rakli bi, da je tako tolmačenje nagl nezmysel! Tako je tudi z duhovnikom. Ako kdo reče, da se duhovnik nima utikati v posvetne stvari, umeti je to brezpogojno, absolutno. Druga stvar pa je, ako je rekel kdo, da duhovnik naj ne izkoristi svojega stališča kakor duhovnik v posvetnih stvareh! V tem zmislu je prišel sedaj „Narod“ se svojim pojasnilom, namreč, da je bil govor dra. Tavčarja naperjen le proti avtoritativnemu utikanju duhovščine v posvetne stvari. No, v tem pogledu smo mi ravno te dni jasno označili svoje stališče: V posvetnih stvareh naj ne bo duhovnik nad drugimi državljanji; nečuvna krivica pa bi bila, ako ne bi užival isto svobode in pravice, kakor jo uživa sleherni drugi državljan!

Torej?! Zares: takega „klerikalizma“ se nam ni smnovati in je še vedno častnejši za nas, nego pa takov „liberalizem“, kakoršnega je pokazal „Narod“ se svojim rekom: „da nam ni všeč, da zmaga pri predstoječi volivi — narodni kandidati“, to je: g. Božič

Gospodje so hoteli tako, bodi jim: tu imajo nekoliko reminiscencij iz za volilne borbe na Kranjskem v letu 1895. Pa samo citirati hočemo.

Vsled pisma, došlih nam od uglednih rodoljubov vipavskih in členov narodne stranke, kako „čulno“ postopa vodstvo te stranke, smo priobčili v izdanju za četrtek, dne 14. novembra 1895 nastopno vest:

„Deželnozborske volitve na Kranjskem. Iz volilnega okraja vipavsko-idrijskega nam prihajajo čudne, zelo čudne vesti. Mi smo odločili, da se ne bodemo utikali v volilni boj na Kranjskem, ker nas ne hoté razumeti ni tu ni tam. Tega svojega sklepa se hočemo tudi dosledno držati; le gledé volitve za kmečke občine vipavsko-idrijskega okraja moramo napraviti izjemo in stopiti iz rezerve. Tudi v volitve tega okraja bi se ne bili vtikali, da nam niso od posvem verodostojne strani došla poročila o stvareh, ki so jako blizu — skandalu.

Dasl so bile — ne bojimo se poročati tega — že s prvoga začetka naše simpatije na strani kandidata Josipa Božiča, ne morda zato, ker je „liberalce“, ampak zato, ker smo uverjeni, da bi dobili žujim Vipavci in Idrijsčani poslanca v polnem obsegu tega pajma, vendar smo ostali v rezervi tudi glede na ta volilni okraj, dokler smo menili, da se bje boj med obema domačima strankama. Ali po došlih nam poročilih moramo javno nastopiti za Božiča, ker se je nekako umaknilo vprašanje, ali zmaga „narodnjak“ ali „konservativce“ in je nastalo kočljivo vprašanje: ali smo narod znašaje v ali narod — potreščekovi! Stvarno sodbo o kandidaturi Božičevi hočemo izjaviti o drugi priliki in smo uverjeni, da bode naše razloge pošteno poševal sleherni, tudi najdosledni konservativce; za danes pa kličemo le: da mora voliti Božiča sleherni, ki si je ohranille še mrvice zmisla za svobodo, samodoločbo, ugled in dostojanstvo

nareda! Ne za osebe Božičevo gre tu, ampak za načelo morale v političkem življenju!“

Nekoliko pojasnila tej vesti nam podaje pismo, ki ga je priobčil g. Božič v našem listu par dni pozneje in sicer v št. 137 za 14. nov. 1895. Po pojasnilu, kako da je poleg njegove kandidature nastala tudi ona dr. Ferjančiča, je pisal g. Božič doslovno:

„Konservativci so razvili živahno agitacijo; mi se nismo niti ganili, ker nisem dovolil jaz agitovati, dokler se ne bi zaupni možje tako ali tako izjavili. Povabljen sem bil tudi sklicati v Őrnem vrhu volilni shod, kar sem jaz iz tega vzroka odklonil, ker nisem hotel discipline rušiti in prejudikovati menenju zaupnih mož. Toda vodstvo ni ganilo. Ko so nasprotniki dosegli že lepih uspehov, prosil je okrajni zaupni mož vipavski, g. Hrovatin vodstvo stranke, naj se vendar povpraša zaupae može glede kandidatur, da se kandidat določi in agitacija prične. To se je zgodilo še le nekako prve dni oktobra. Čez kakih 8—10 dnuj odgovoril je g. dr. Bleiweis, naj oba okrajna zaupna moža povabita občinske zaupne može na razgovor ter poizvesta njihovo menenje. Gosp. Hrovatin sklical je nemuloma zaupne može na posvetovanje. Po neljubi pomoti pozabilo se je v naglici poslati vabilo le g. dru. Kendi, na kar se menda g. dr. Ferjančič pozivlje. Vsled slabega vremena so 3 izostali, ki so se pa že prej in pozneje na nedvojen način zame izrekli, in tudi nepovabljeni g. dr. Kenda je mojo kandiduro najtopleje vsikdar priporočal. Neresnična je torej drditev, da bi se ne bili vsaj na Vipavskem vprašali zaupni možje, resnično pa je, da so mi vsi zaupni možje in drugi veljaki ponudili kandiduro ob tej priliki in da sem jo jaz — prepričan, da je vse v redu — tudi vzprejel. Idrijski okraj pa ni dal nobenega glasu od sebe. Volilna borba se je pričela. Agitovalo se je zame in proti meni. Baš ob pričetku volitve volilnih mož sem dobil od gosp. pristašev v idrijskem okraju poziv, naj se temu umaknem, da se izognemo mejsebojnemu klanju (!); kako je to vplivalo na izid volitev, vemo“.

Zaključek pa se je glasil: „Iz tega lahko cenj. čitatelji posnamejo, da so Vipavci lejalno postopali in da sem jaz najmanj kriv, da je došlo do škandalov. V vsem ostalem pa prepustčam besedo in odgovornost volilcem Ivan Božič.“

Ako primerjajo cenjeni čitatelji juašo gornjo vest s tem pismom Božičevim in potem pa še z besedami, ki smo jih napisali mi v izdanju za 7. dan novembra 1897 v priporočilo kandidature Božičeve, rekai: da je on „najsposobnejši za povspesevanje rešenja raznih gospodarskih nalog — nalog, ki se morajo rešiti, ako nečemo, da popolnoma propade gospodarski, lepa sicer, toda od deželnega zastopa kranjskega grozno zanemarjena in vsled neprestanih nezgod malone — gladna „vipavska dolina“ — potem mora biti dvojno jasno vsakomur: a) kdo je bil doslednejši in lojalnejši nasproti g. Božiču, in b) kakov resnicoljub je mož, ki je menil, da je posebno efektivno zaključil svoj odgovor na naše postopanje, ozirom na vipavski govor dra. Tavčarja.

Te je menda tisti mož, o katerem govore, da mu je netenje nesrečnega prepira le gola — hetz!

Imenovanja v pravesodju. Više d-ž. sodišče je imenovalo oficijalom na deželnem sodišču v Trstu Josipa Dettoni v Sežani (ostane pridodnelju okrajnemu sodišču v Sežani) in Frana Lebana v Sežani; kancelistom I. Čotarja, durnoista v Korminu za Kulu.

Stučaj učitelja Golje pred kasacijskem sodiščem. Med drugimi slučajji obsodeb Slovencev je bil posebno znamenit oni učitelja Golje, katerega je obsodilo okrožno sodišče v Gorici na 14 dni zapora; radi vznemirjenja italijanske narodnosti.

Na pritožbo obtoženčve se je vsilita v soboto razprava pred kasacijskem sodiščem na Dunaju. Sodišče je spoznalo Goljo nekkrivim in sicer je goveril za to tudi generalni prokurator.

Štrajk kočijažev družbe „Tramway“. Nekam čudno tiho se nam ja zdelo včeraj po mestu. Nič ni bilo tistega žveketanja, zvončkljanja in ropotanja, kakoršno provzročaa promet z vozevi društva „Tramway“. Kočijaži so stopili v štrajk. Konkretni povod temu nam sicer še ni znan, ali slatiti je, da so slični dogodki, kakoršen je bil oni z kočij-

jašem Zadnikom, doveli sledujoč te trpine do tega koraka. Saj si ne moremo misliti, da je bil oni dogodek osamljen. Kakor je želeli v interesu kočijažev in njih družin, da bi bila doba štrajka čim krajša, tako potrebno pa je tudi, da pride ravnateljstvo družbe do spoznanja, da človeka, ki je uprežen od zore do mraka, treba vprvo plačavati primerno, v drugo pa mu izven službe ni smeti kratiti one svobode in onega dostojanstva, ki je dostojen vsakega — človeka. Za danes smo le namignili; ako bode trebalo, govorili bodemo jasneje

Te je pa že skrajno! V 22. pešpolku se je pripetil na vežbanju v Dalmaciji čin, kateri je vreden, da ga obsodi svet Neki častnik je obrnil dva moža drugega proti d ugemu in ukazal, da jeden pijune svojemu tovarišu v obraz. Neki frajtar pa je grizel uho nekemu novincu. Častoiki pa so se smijali k temu. — Zaradi teh stvari je poslanec Biankini interpeloval ministra za deželno brambo.

Naš rojak, akademični slikar Josip Germ, s prvo nagrado dvakrat odlikovan učenec slavnega češkega slikarja V. Brožika, otvoril je te dni v Pragi atelijer za figuralno slikanje (portret nabožne in dekerativne slike, genre). Kdor si želi omisliti kako sliko ali informovati se v tem oziru, naj se obrne do ajega pismeno pod naslovom: J. Germ, Praga, Voličkova ul. 38.

Vabilo na veselico, katero „prestopovalno ognjegasno društvo“ v Sežani v nedeljo dne 21. novembra 1897. pri „Treh kronah“. Razpored: 1. Dr. G. Ipavc: „Mornarska“, možki zbor. 2. K. Mašek: „Pri zibeli“, možki zbor. 3. Uhland-Cegnar: „Pevčeva kletev“, deklamacija. 4. F. S. Vilhar: „Bojna pjesma“, možki zbor. 5. Taliža: „Bob iz Kranja“, igra. 6. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. 7. Ples. Mej posamičnimi točkami bode svirala vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 97. Vstopnina: 1 Krona. Začetek ob 7½ uri zvečer. Ker ima društvo blage namene, ne stavjjo se meje radodarnosti. Na obiln udeležbo uljudno vabi Odbor.

Ženska v plamenu. 36letna Ana Simončič je služila že nekoliko časa kakor kuharica v družini Greham na Škorklji. Predsločnjem je imela posla v sobi. Svečo je postavila na tla. A ravno to je bila nje nesreča, kajti med tem, ko je hodila sem in tja, prišla je nje obleka v dotiko s plamenem. Obleka se je vnela in hkrati je bila vsa ženska zavita v plamenu. Na nje obupne klice je prihitel gospodar, ki je sicer pogasil ogenj, ali Simončičeva je bila že opečena tako, da je malo nade, da bi ozdravela. Prenesli so je takoj v bolnico.

Nagla smrt. Predvčeršnjem po 11 uri predpoludne, ko je šla po ulici Barriera, je prišlo slabo 37letni Katarini Gaspersič Zgrudila se je na tla. Prenesli so jo v bolnico, kjer so zdravniki konstatovali nastopivšo smrt. Pokojnica je bila iz Hrač pri Postojni, in je bila soproga delnarja Antona Gaspersiča, bivajočega pri sv. Mariji M. zgornji.

Rabuke na dunajski univerzi. V soboto dne 13. t. m. so se primerile na dunajskem vseučilišču rabuke mej židovsko-nacionalnimi in nemško-liberalnimi dijaškimi zvezami. Škandal uprizorili so židovski nacionalci, kateri so nemškoliberalnim dijakom očitati udeležbo na demonstraciji pred parlamentom. Nemški nacionalci in nemški liberalci so pogaali židovske nacionalce skozi duri vseučilišča in zunaj je prišlo do hudega pretepa. Bili so se s palicami in več dijakov je bilo ranjenih. Polteija je le s teška napravila red. Bilo je aretovanih 8 dijakov. No, fantje naj bi se pridno učili, nego uganjali politiko!

Proračun mesta Dunaja. Proračun Dunaja izkazuje skupno potrebo 60.450.430 glđ. Ta proračun je večji, nego proračun države Švedske, Norveške, Švice, Portugalske, Srbije in mnogo nemških držav.

Zimsko spanje lastavic. Prijatelje ptic bode getovo zanimala sledeča črtica o lastavicah. Že grški učenjak Aristoteles pripeveduje, da po zimii objemlje lastavica spavec, v katerem pretivljajo zimo brez vsake hrane. Olaus Magnus pa pravi celo, da se pogrezajo na dno voda, kjer prezimljajo. Le Macut poroča v svoji knjigi „Histoire naturelle des Oiseaux“ (1855), da lastavice v jeseni niti ne zapuščajo mrzlih krajev, marveč da se poskrivajo po luknjah v zemlji, kjer spé do pomladi. Za verjetnost te trditve je poročilo franco-

skega naravoslovca Achard de Prevy-Garden-a, ki je po simi leta 1761 potoval ob reki Beni. Na bregu je videl stroke, ki so vlačili na konopcih lastavice iz lakej; ptice so bile popolaoma otrple in kakor mrtve. Achard je vzel jedno lastavico v roke in jo ogrel na svojih praih, v pol uri se je ptica vzbudila ter odfrčala.

Isti učenjak trdi, da lastavica zamore prenašati mraz, a da ne lakote. Zato je lastavica najobčutlivejša ptica v tem oziru, ker ne živi čez 12 ur brez hrane. Mnogo lastavic zares poskušajo preseeliti se v topleje kraje, a največ jih omaga na poti, in se tako poskrijejo po luknjah in hlevih, kjer preživljajo zimo.

Medveda vstrelil. V gojzdiču Rivina v sv. Križu pri Sanju je vstrelil te dni oskrbnik g. Krajača velikega medveda. Žival je bila stara kakih pet let in je tehtala 120 kilogramov. Ljudje v onem kraju smatrajo za čudo, da se približuje zverjad že tako zgodaj človeškim bivališčem in stare žene si tolmačijo to za neko posebno znamenje.

Reklama na grobu. Amerikanci so mojstri, kar se tiče reklame, a da bi utegnili raztegniti to delovanje tudi na grobove, tega bi ne bil verjel človek, ki ima le količkaj čutja pijeteta v sebi. In vendar so si izmislili nekaj takega. Na nekem pokopališču v New-Yorku se že vidi nagrobnihih spomenikov, ki služijo reklami. Na nekem kamenu je uklesano: „Tukaj počiva John Smith, ki se je usmrtil s Koltovim revolverjem. Koltovi revolverji so najbolje orožje za ljudi, ki so se naveličali živeti“. Na drugem kamnu: „Tukaj bode (!) počival Janez Boltan, ki ima v 5. ulici št. 57 veliko in izvrstno zalogo kozuhov“. Tretji kamen: „Pijte pivo jedino le iz Jacksonove pivovarne, ako počete počivati na tem kraju“ itd. — To je že menda več nego amerikkansko, in priča o ljudeh, katerim je suhi dobiček vsa, a pieteta do mrtvih — nič!

Sredstvo proti boleznim na prašičih. Državni bakteriološki zavod je napravil poskuse za ucepjanje krvi zdravih svinj bolnim svinjam. Poskus je baje imel najboljši uspeh.

Mark Twain, znani amerikanski pisatelj, kateri se mudi sedaj na Dunaju, je obogatel ob svojem peresu. Za roman „Poleg ravnika“ je dobil 40.000 dolarjev, kar znaša 90.000 glđ. avstr. veljavje. Nedavno je bil naprošen, da napiše dva podlistka o nekem slavnostnem sprevedu. Twaina je kar med sprevedom narekal podlistka svojemu stenografu, a dobil je zanja 5000 glđ. Neki major Pond je svetoval pisatelju, naj priredi predavanja, za kar mu je ponudil 50.000 dolarjev, a Twain je odklonil ponudbo. Mark Twain rabi za svojo esebo na leto 80.000 dolarjev, te je 150.000 goldinarjev.

Sveda, kaj takega je mogoče le amerikanskemu humorističnemu pisatelju, ali pa pisatelju, ki piše senzacionalne romane, a la Belamy. Kajti v Ameriki je občinstvo, ki v resnici čita in — plača! V nas bi Mark Twain najbrže poginil lakote.

Loterijske številke, izrebane dne 12. t. m.:

Dunaj	40,	49,	30,	69,	55.
Gradeč	48,	79,	69,	86,	81.

Otrobi.

Gospod Jakob Jerebica je sedel za svojo pisalno mizo. Pregledoval je, koliko je izdal meseca gradna za dobrodelne namene.

Jakob Jerebica je bil član vseh zavodov za podporo ubožnih, ta kakor reditelj, ondi kakor tajnik, drugod kakor blagajnik, le med pokrovitelji in ustanovniki ga ni bilo. Bil je pač ponižen; jako redka slabost v sedanjih slabih časih. Povsodi, kjer je bilo treba kaj pomoči, je bil on gotovo zraven. Vsi so ga častili, samo ubogi ne. Nehvaležnost je plačilo sveta.

Računi so bili ogromni. Pisal je in računal polglasno. Tri pole papirja, voznič gospoj N., ocena mojega delovanja v listih i. t. d.

Ravno pa je jel računati, koliko mu je revščina prinesla dobička v minolem mesecu, ko ga je zmotil nekdo, ki je tihoma vstopil v sobo. —

Začel je kašljanje od zakurjene peči sem. Ozrl se je nevoljno, čes: kdo me moti v dušnem poslu. —

Stara beračica, ovita v raztrgane cuje, se e stiskala k peči.

„Danes ni nič. V petek pridí, saj ti mora biti znane, da dalim podpore le ob petkih“ — rekel je Jerebica, pri tem raztegnil svoje željusti, nabral čelo v gube in zamijal nekoliko. — Pogledal je beračico tako ljubezuvo in milo, kakor zamore le znan dobrotnik, potem se je zopet vglobil v svoje račune. Opazil je, da starka še ni odšla, to ga je razjezilo.

„Ali ti nisem povedal, da danes ne dobiš pri meni ničesar?“

„Da, milostljivi gospod! Ali jaz ne potrebujem od Vas ničesar, prišla sem v neki zasebni zadevi k Vam.“

„Ste-li morda prinesli kak dar za sramujoče se uboge? Katera gospa Vam ga je izročila?“

„Ne, ne, čisto zasebna stvar.“

„Čudno“, mrmral je Jerebica in premeril starke od vrha do tal, „ako sodim po tvoji zunanjosti, res ne potrebuješ ničesa“.

Najnovejše vesti.

Trst 15. Oziroma na štrajk kočijažev tramwaya smo izvedeli, da se vrše poganjanja. Ob 11 1/2 uri predpoludne so imeli kočijaži svoj shod in so sklenili, da predlože ravnateljstvu posebno spomenico. To se je zgodilo ob 2 1/2 uri popoludne.

New York 13. Glasom neke brzovajke iz Havane so nstali pri Nuevitas, provincija Puerto Principe, razpršili z dinomitom v zrak neki tovorni vlak. 12 oseb je ubitih, 27 pa ranjenih.

Carigrad 13. Avstro-ogerski poslanik baron Calice je izročil turškemu ministru za vnasje stvari noto, v kateri je označeno zadoščenje, kakoršno zahteva poslanik od turške vlade radi popostovanja oblasti z avstrijskim podanikom, agentom Lloydja Brazzafollijem. Zahteva se, da se odstranita vali iz Adane in mutesarif iz Merzine. Slednjí se zahteva častni pozdrav zastavi avstro-ogerski v pristanišču v Merzini.

Zobobol olajšujejo
zobne kapljice lekarja Piesolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)
katero so bile odlikovane s Najvišjim priznanjem N. j. c. in k. Vis. prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodnje **Stefanije**
Steklenica volja 20 kr.

Trgovinske brzovajke in v sga.
Bismarck's Pflanzen-... Pflanzen za
spemlad 1898 11.97 do 11.98 Oves za spemlad 6.52 6.54. —
Rzno spemlad 8.72. 8.74 Koruza za maj-juni 1897. 5.37 5.38
Pšenica nava od 78 kil. f. 13.05—13.15 od 72 kilo
13.20 13.25 od 80 kil. f. —13.35, od 85 kil. f. 13.30
13.35, od 82 kil. for. —, —, —, —, —, —, —, —
proso 6.15 6.45
Pšenica: ponudbe srednje, slabo povpraševanje.
Prodaja 18000 met. stot. 10 nč. cenjeje. Vreme: oblačno.
Prega. Nevarnostni sledkar. for. 13.90 do 11.92 1/2. Za
notranji trgovini: Centrifugal f. 36.50 Concasse f. 37—
Cetvoni f. 37.75 v glavah f. 38.25 —
Zavrt. Kava Santos good average za nov. 36.75
za mare 37.50 jako oblačno.
Bambura. Santos good average za december 30.—
za mare 30.75 za maj 31.25 za september 32.25 mimo.

15. novembra		16. novembra	
Dejavni dolg v papirju	102.40	včeraj	danes
— v srebru	102.35	—	—
Avstrijska renta v zlatu	122.90	—	—
— v krunah	102 —	—	—
Kreditno škojje	153.75	—	—
London 10 Lot.	119.75	—	—
Napoleoni	9.53 1/2	—	—
20 mark	11.78	—	—
100 mark	45.20	—	—

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL
Rafaela Italia
Via Malcanton št. 1.
Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimnic in peresnice, ogledal in železnih blaganj, po cenah, da se ni bat konkurence.

Zaloga pohištva in tapetarij
lastnega izdelka, v ulici Cordaiuoli št. 2, (nasproti pivarni „Aurora“)
kompletne zakonske soho in jedilnice, železno pohištvo in kuhinsko pohištvo po izvenrednih cenah. Prevzemljem naročbe v vsaki stroki. Udani G. Dalla Torre.

Hotel Volpich
„pri črnem orlu“ (Aquila nera)
TRST
Via S. Spiridione, Corso, Via S. Nicolò, najbolj v središču popolnoma na novo opravljen.
KOPELJI, VOZ K VSEM VLAKOM.
V prtiličju „Restavracija Pilsen“ od F. Volpicha.

Ozdravljen Volta-vim električnim križem.

Ne beseda, temuž delo dokazuje resničnost!

Mesto reklame razglasam danes kakor dokaz nedosežnega učinka svojega električnega križa od Volta, potrdila, ki mi prihajajo vsaki dan prostovoljno od ozdravljenih oseb. Voltov križ je napravljen sedaj tako; da prčkaša prve aparate gledé električne moči in magnetičnega učinka. Dokazano je, da ima 0.78 voltov moči.

Križ moj od Volta ni nikako tajno sredstvo, temveč sloni na podlagi učenosti, fizike in je vrh, katero lahko nosi vsak.

Kdor nosi Voltov križ, se pomlaja in si podaljša življenje. Pri osebah, katere nosijo vedno Voltov križ, imata kri in živčni sistem hitro in normalno delavnost, čuti se bistrijo, kar proučuje prijeten počutek, telesna in duševna moč se množi, čuti se zdravega in srečnega in s tem podaljša prekratko življenje.

Vsem šibkim osebam ne more se zadostno priporočati nošenje „Voltovega križa“, kateri jači živce, obnovlja kri in ki je pripoznan svetovno kakor neprimerljano sredstvo proti sledečim boleznim: trganju, revmatizmu, nevralgiji, šibkosti živcev, nespečnosti, mrzlim rokam in nogam, hipohondriji, bledici, nadihu, otrplosti, krču, močenju postelje, kužnim boleznim, hemeroidom, bolečinam v želodcu, influenci, kašlju, gluhosti, brenčanju v ušesih, glavobolu, zobobolu itd. Nesamovoljna zguba življenske moči, nezmožnost in oslabelost leči se tudi z vedno nošo Voltovega križa.

Žene in deklice morale bi v kritičnih perijodah nositi Voltov križ, ker olajšuje bolečine in njega električni upliv obvaruje slabih nasledkov, kateri so uničili v tej sevarni dobi že toliko mladih življenj.

Prosím, pošljite mi nemudoma dva nova Volta-križa. Čutim se popolnoma zadovoljno, brezspalni noči nimam več. *Regina Rick.*
Dunaj I. Wollpatemarkt št. 3 „Rother Igel“.
Očividni svedok velikega in naglega vspeha Voltovega križa prosím, da mi pošljete nemudoma jednoga. *Fran Stejger.*
Dunaj XIX. Döbling, Billrothgasse 55.
Prejel sem poslana mi 2 križa in čutim, da so se bolečine močno zmanjšale. Do sedaj mi ni pomagalo nobeno sredstvo in zahvaliti morem Bogu in Vas, da se počutim bolje. *Fran Janousek, glavni vrtnar.*

Mazove pri Kolince-u (Česko). Voltov križ, poslan mi pred mesecem, bil je upliven, prosím, pošljite mi še dva. *Venceslav Lihota, lokalski vodja.*
Wittingau 24. Julija 1897.
Ivaležnim sročem do Boga primem za pero, da se zahvalim celim sročem Vam in Bogu vsemogućnemu, katerega prosím za Vaše zdravje, sročem in dolgo življenje. Prjela sem 15. Voltov-križ in zelim, da si ga omisli vsaki, ki trpi, da d' seže ozdravljenje svoje bolezni. V imenu Jezusa-Krista. *sestra Rosalija Th. Czerny.*

Berno (Moravsko). Nosim že nekoliko časa Voltov križ in sem z uspehom popolnoma zadovoljen. Isti služi izvrstno proti navalonu krvi, privlačenju krvi tok ter nosi se zadovoljstvom. *Bernard Roba, uradnik.*
Cernovci (Bukovina) 17. Julija 1897.
Izražam Vam svojo živo zahvalo za Vaš izvrstni Voltov-križ. Pošljite mi še enega, ker je tako vpliven. *Karl Bek.*
Schmalzgruben (Česko).

Cena i glđ. 80 nč. komad.
Ako se dopsiže 2 glđ. (tudi v znamkah), dobi se carine prosto.
Proti novzetju 20 nč. več. — Pristen samo pri **L. EPSTEIN, kemiku v Draždanih (Dresden)**
A. 16.
Dopisuje se v vseh jezikih.
Zaloga v Trstu: lekarna Praxmarer Piazza grande.
" v Pulju " I. Carbuochio.
" v Trient-u " Pan'oni.

PROČ S PETROLIJEM!
Razsvetljajte s plinovo žarečo lučjo na špirt „Triumf“, jedino žarečo lučjo, katere gori brez priveda plina.
Plinova žareča luč na špirt „TRIUMF“ sveti kakor električna, uporabi se na vsaki svetilki na petrolej ter je sposobna za veliko in majhne prostore.
Za poulično razsvetljavo povečano in varno proti vetru, so občinam neobhodno potrebne.
Gori navadnim špiritom in ne eksplozivno.
Zaloga:
IVAN H. POHLY V TRSTU
Via Carintia 12.

Domača slovenska gostilna
FRANA VALETIČA
v ulici Solitario št. 12.
Podpisani priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk ob vsaki priliki. Tuči vprav-ska vina, bela in črna, po najnižjih cenah. Kuhinja je preskrbljena vedno z jedučami. Postreže se tudi pristnim hrinjovcem, tropinovcem in slivovcem itd.
Udani **Fran Valetič.**

Uniforme za jednoletne prustovoljce
vseh vrstnih vrst po najnižji ceni in vsako vrstne vojenske oprave po originalnih tvorniških cenah, kakor tudi civilne obleke po najnovejšem kroju in fazonu pri **Franu Jiras**, zavod za uniformiranje Ulica Caserma štey. 9.